

Finanční plánování a KPIs pod IFRS 17

2.12.2022

Představení

Zuzana Teichmannová

Deloitte, Actuarial & Insurance solution tým

MFF UK – Pravděpodobnost, matematická statistika a ekonometrie

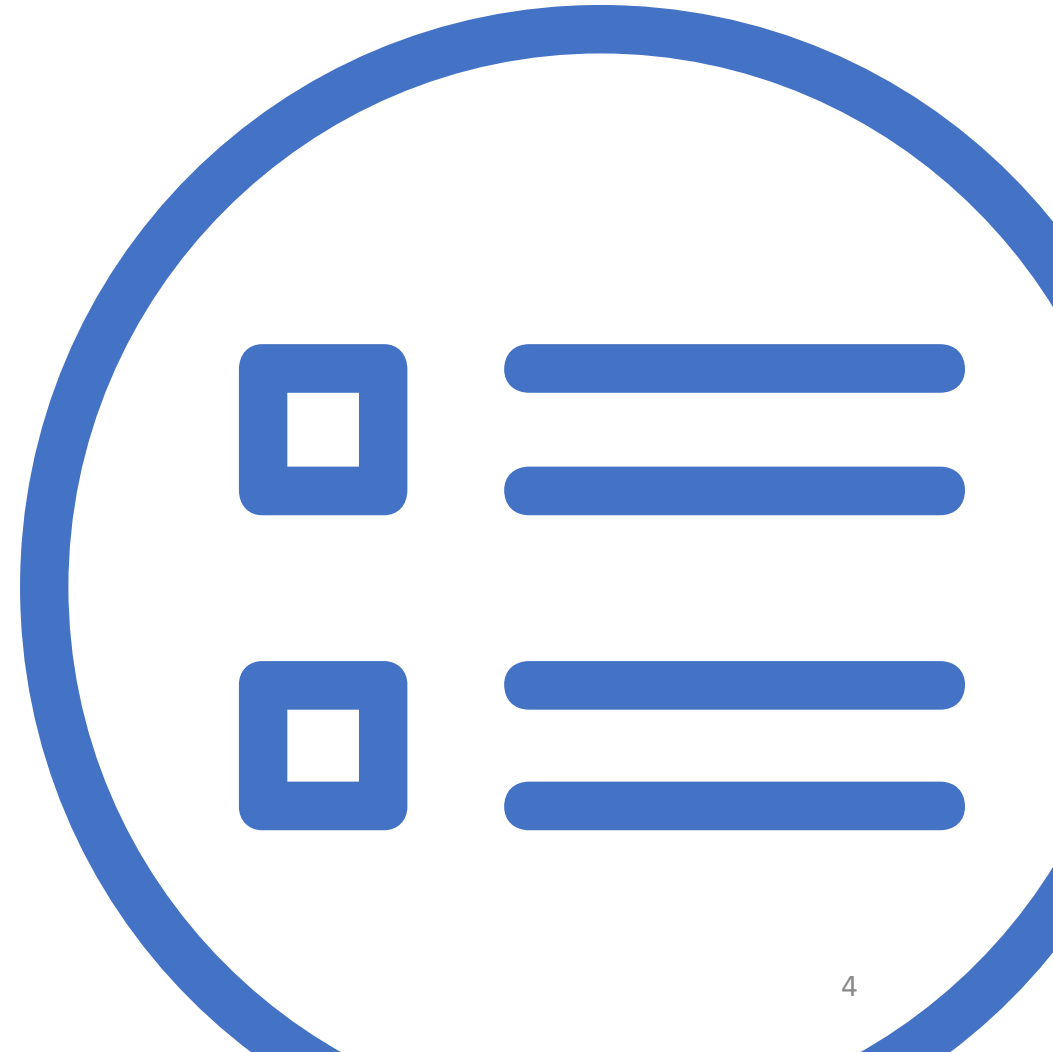
ESF MU – Finance

Motivace

- IFRS 17 mění přístup k účtování, výkaz zisku a ztrát, rozvahu i způsob rozpoznávání zisku
- Pokud bude IFRS 17 použito k řízení společnosti, má dopad rovněž na proces finančního plánování a sledování výkonnosti společnosti
 - Dopad na vstupní data pro plánování
 - Dopad na systémy a proces (výraznější zapojení aktuárů)
 - Pohled na klíčové ukazatele výkonnosti (úprava stávajících, vznik nových, nesoulad v rámci společnosti)

Osnova přednášky

1. Finanční plánování
2. Dopad IFRS 17 na finanční plánování
3. Vybrané klíčové ukazatele výkonnosti (KPIs) před a po přechodu na IFRS 17
4. Praktické příklady – použití a vývoj KPIs pro
 - metodu GMM (smlouva životního pojištění)
 - metodu PAA (zajistná smlouva s klouzavou provizí)

Finanční plánování

Finanční plánování

= činnost vedoucí k přípravě **finančního plánu**

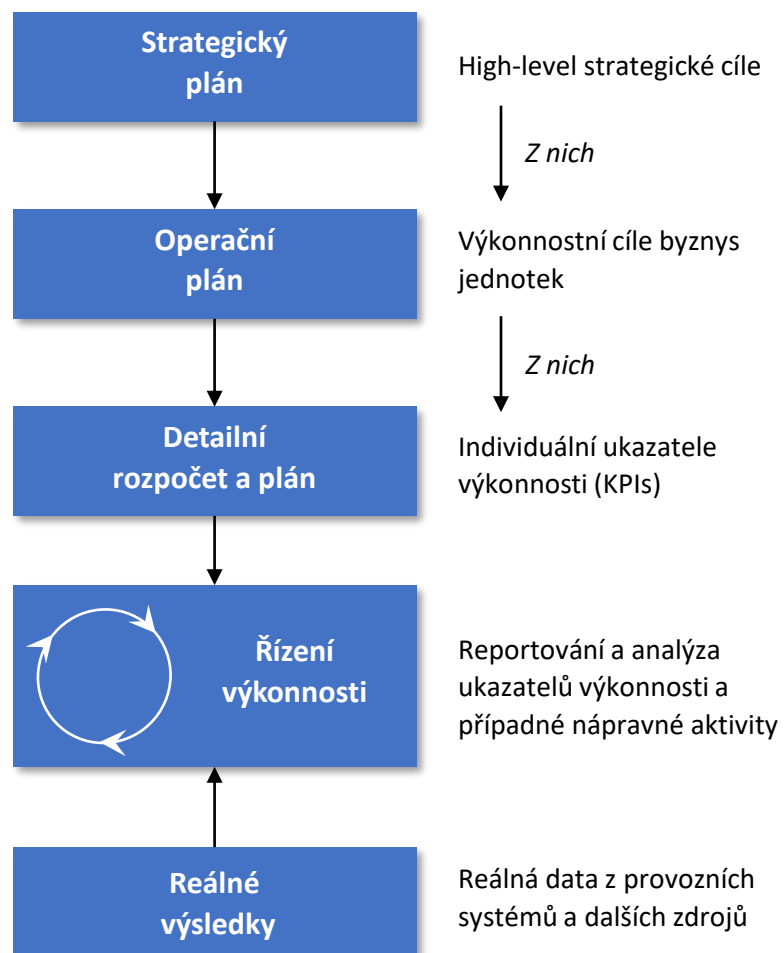
- Finanční plán zobrazuje finanční efekty aktivit společnosti pro daná plánovací období
- **Krátkodobé** finanční plánování zahrnuje:
 - plánování s časovým horizontem několika měsíců až jednoho roku, které souvisí s běžnou hospodářskou činností, a
 - plánování toku peněžních příjmů a výdajů
- **Dlouhodobé** plánování:
 - obvykle se uplatňuje v časovém horizontu dvou až pěti let
 - úkolem je plánování potřeby finančních zdrojů s několikaletým výhledem

Plánování jako součást finančního řízení

- Strategické plánování:
 - Definování vize
 - Určení strategických cílů a aktivit
 - Určení cílových výsledků pro další 3 až 5 let
- Finanční rozpočet:
 - Definování cílů pro byznysové jednotky na následující fiskální rok
 - Prioritizace projektů a zdrojů
 - Příprava finančního rozpočtu (pro jednotlivé jednotky, země, oblasti...)
- Analýza
 - Pravidelné monitorování výkonu a porovnávání s plánem a rozpočtem
 - Identifikace významných odchylek a provádění případných nápravných aktivit

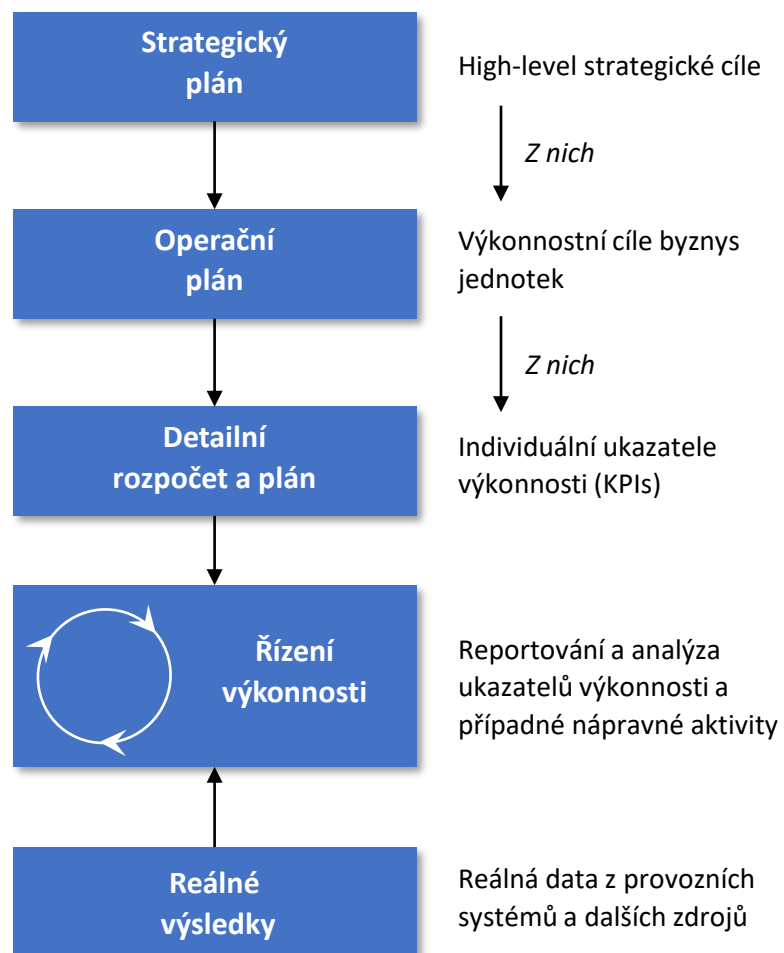

Proces plánování a rozpočtování

- Plánování = „kam chceme jít“
 - Proces predikování příjmů, výsledku hospodaření, odpisů, amortizací,...
 - Založeno na strategii společnosti
- Sestavení rozpočtu = „jak se tam dostaneme“
 - Proces predikování ročních příjmů a výdajů

Proces plánování a rozpočtování

- Plánování = „kam chceme jít“
 - Proces predikování příjmů, výsledku hospodaření, odpisů, amortizací,...
 - Založeno na strategii společnosti
- Sestavení rozpočtu = „jak se tam dostaneme“
 - Proces predikování ročních příjmů a výdajů

Společnosti se zabývají plánováním, sestavováním rozpočtu a prognózováním za účelem získání informací nezbytných k tomu, aby mohly činit správná obchodní rozhodnutí

Plánování v pojišťovně 1/2

- Pro finanční řízení je nezbytná schopnost porozumět **vztahům mezi rozvahou, výkazem zisku a ztrát a finančními toky**
- To může být značně komplexní a vyžadovat množství vstupů
- Sestavení ročního plánu je pro pojišťovny často obtížným procesem, který vede k **mnoha iteracím** kvůli aktualizacím předpokladů, případně dalším vstupům, které ovlivňují výkonnost společnosti

Plánování v pojišťovně 2/2

- Sestavení ročního plánu si lze představit jako postupné přidávání dalších a dalších vrstev, přičemž každý úkon závisí na úkonu předcházejícím. **Pojistné je základní úrovní plánu a je prvním cílem** před přechodem na různé další řádkové položky, včetně:
 - Zajištění
 - Provizí
 - Odložených pořizovacích nákladů (DAC)
 - Daně z pojistného
 - Škod
 - Nákladů na pojistná plnění
 - Provozních nákladů
- Každá z položek má dopad na rozvahu a výkaz zisku a ztrát

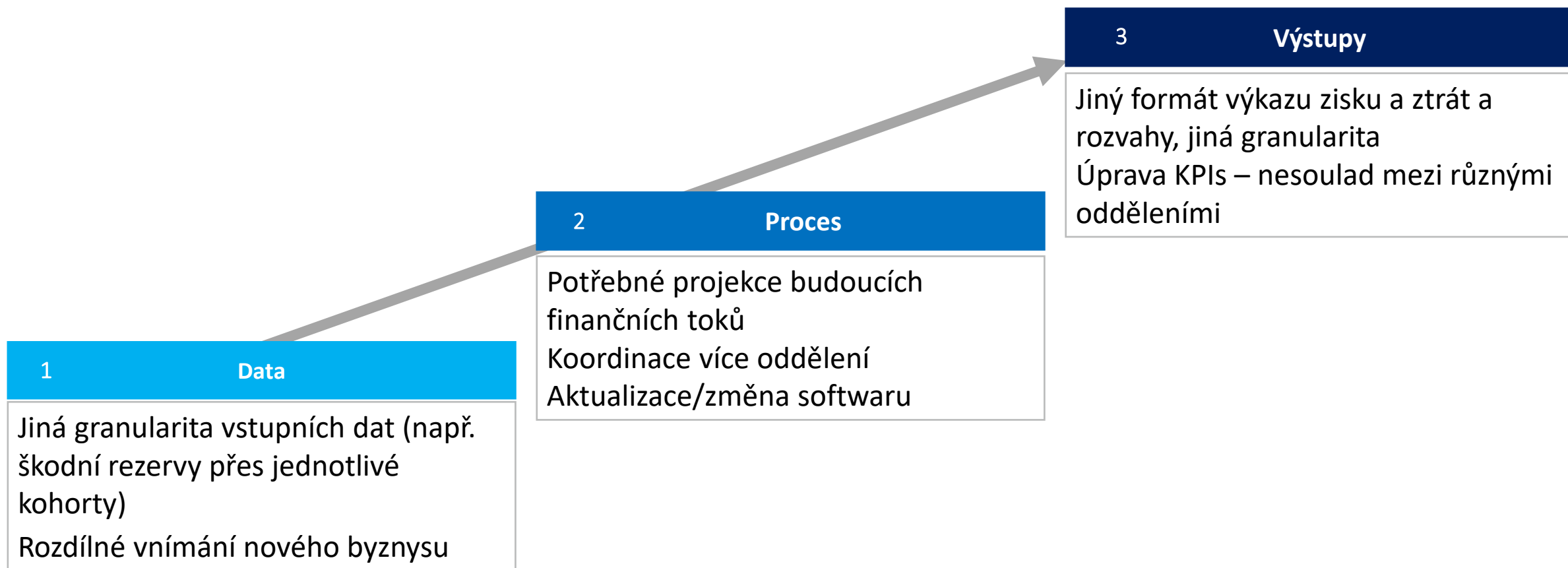
Plánování v pojišťovně 2/2

- Sestavení ročního plánu si lze představit jako postupné přidávání dalších a dalších vrstev, přičemž každý úkon závisí na úkonu předcházejícím. **Pojistné je základní úrovní plánu a je prvním cílem** před přechodem na různé další řádkové položky, včetně:
 - Zajištění
 - Provizí
 - Odložených pořizovacích nákladů (DAC)
 - Daně z pojistného
 - Škod
 - Nákladů na pojistná plnění
 - Provozních nákladů
 - Každá z položek má dopad na rozvahu a výkaz zisku a ztrát
- Podobně jako plánování pojistných položek výkazu zisku a ztrát a rozvahy je **plánování investiční části finančních výkazů náročným procesem**, který zahrnuje předpoklady týkající se:
 - Úrokové sazby
 - Volatility akciového trhu
 - Splátek jistiny a úroků
 - Nákupů, prodeje investičních nástrojů a jejich splatností
 - Jakmile je připravena i investiční část, lze vypočítat **daně a výplaty dividend a dokončit finanční výkazy**. Jak již bylo zmíněno, proces má mnoho závislostí a vyžaduje opakované kroky iterace.

Dopady IFRS 17 na finanční plánování

Dopady na proces finančního plánování

Dopad IFRS 17 na KPIs

Většina těch pojistitelů, kteří budou reportovat podle IFRS 17, je nyní ve fázi, kdy generuje skutečná čísla a předává proces IFRS 17 do běžné operativy. Nicméně v příštích několika letech lze očekávat pokračování aktivit souvisejících s přechodem na IFRS 17 a to zejména aktivit, jejichž cílem je zhodnotit dopad IFRS 17 na reprezentaci výkonnosti společnosti a na porovnání výsledků na trhu.

Dopad IFRS 17 na KPIs

Většina těch pojistitelů, kteří budou reportovat podle IFRS 17, je nyní ve fázi, kdy generuje skutečná čísla a předává proces IFRS 17 do běžné operativy. Nicméně v příštích několika letech lze očekávat pokračování aktivit souvisejících s přechodem na IFRS 17 a to zejména aktivit, jejichž cílem je zhodnotit dopad IFRS 17 na reprezentaci výkonnosti společnosti a na porovnání výsledků na trhu.

Je zřejmé, že IFRS 17 bude mít dopad na zisk a amortizaci zisku v průběhu času, ale ovlivní také účtování škod, nákladů a zajištění. Ve skutečnosti se dopad IFRS17 projeví napříč celou řadou položek, od rozvahy až po akcionářské dividendy.

Dopad IFRS 17 na KPIs

Většina těch pojistitelů, kteří budou reportovat podle IFRS 17, je nyní ve fázi, kdy generuje skutečná čísla a předává proces IFRS 17 do běžné operativy. Nicméně v příštích několika letech lze očekávat pokračování aktivit souvisejících s přechodem na IFRS 17 a to zejména aktivit, jejichž cílem je zhodnotit dopad IFRS 17 na reprezentaci výkonnosti společnosti a na porovnání výsledků na trhu.

Je zřejmé, že IFRS 17 bude mít dopad na zisk a amortizaci zisku v průběhu času, ale ovlivní také účtování škod, nákladů a zajištění. Ve skutečnosti se dopad IFRS17 projeví napříč celou řadou položek, od rozvahy až po akcionářské dividendy.

IFRS 17 také významně ovlivní stávající klíčové ukazatele výkonnosti pojistitele a zavede několik nových. Stávající metriky budou muset být všechny upraveny tak, aby reflektovaly IFRS 17. Stejně tak začnou být relevantní metriky nové (např. CSM). **Pojistitelé budou muset přepočítat stávající KPI a vygenerovat řadu nových.**

Klíčové ukazatele výkonosti (KPIs)

Klíčové ukazatele výkonnosti

- Klíčové ukazatele výkonnosti (key performance indicators – KPI) slouží jako **pomůcka pro měření výkonnosti nebo také úspěšnosti aktivity společnosti.**

Klíčové ukazatele výkonnosti

- Klíčové ukazatele výkonnosti (key performance indicators – KPI) slouží jako **pomůcka pro měření výkonnosti nebo také úspěšnosti aktivity společnosti.**
- Klíčové ukazatele výkonnosti jsou pro jednotlivé oblasti definovány tak, aby je bylo možné používat k měření úspěšnosti naplňování vizí společnosti. V rámci procesu plánování jsou určeny cílové hodnoty těchto ukazatelů a dále je sledován jejich vývoj.

Klíčové ukazatele výkonnosti

- Klíčové ukazatele výkonnosti (key performance indicators – KPI) slouží jako **pomůcka pro měření výkonnosti nebo také úspěšnosti aktivity společnosti.**
- Klíčové ukazatele výkonnosti jsou pro jednotlivé oblasti definovány tak, aby je bylo možné používat k měření úspěšnosti naplňování vizí společnosti. V rámci procesu plánování jsou určeny cílové hodnoty těchto ukazatelů a dále je sledován jejich vývoj.
- Pojišťovny do značné míry používají běžné ukazatele výkonnosti, nicméně **specifikum pojistného trhu vyžaduje určité modifikace či speciální ukazatele.**

Ukazatele používané v pojišťovnictví

Finanční ukazatele

- Základním nástrojem finanční analýzy jsou poměrové finanční ukazatele
- V zásadě je možné pro pojišťovny použít základní ukazatele běžně používané i pro jakýkoliv podnikatelský subjekt:
 - Ukazatele likvidity
 - Ukazatele zadluženosti
 - Ukazatele rentability
 - Ukazatele aktivity
- **Ukazatele likvidity** jsou používány specifické (liquidity ratio, solvency ratio)
- **Ukazatele aktivity** jsou v pojišťovnictví používány jen minimálně

Solventnostní ukazatel, ukazatel likvidity

- Ukazatel solventnosti je klíčovou metrikou používanou **k měření schopnosti podniku dostát svým dlouhodobým dluhovým závazkům** a často jej používají potenciální obchodní věřitelé. Nepříznivý poměr může naznačovat určitou pravděpodobnost, že společnost nesplní své dluhové závazky.
- Více přístupů, např.:

$$\text{solventnostní ukazatel} = \frac{\text{upravený vlastní kapitál}}{\text{netto zasloužené pojistné}}$$

$$\text{ukazatel likvidity} = \frac{\text{krátkodobé závazky}}{\text{likvidní prostředky}}$$

Dopad IFRS 17: minimální

Ukazatele zadluženosti

- Vypovídají o třech důležitých skutečnostech – **míře zadluženosti, charakteru zadluženosti a schopnosti tuto zadluženost snášet**

$$\text{zadluženost} = \frac{\text{celkové závazky}}{\text{aktiva celkem}} * 100$$

$$\text{míra samofinancování} = \frac{\text{vlastní kapitál}}{\text{aktiva celkem}} * 100$$

$$\text{finanční páka} = \frac{\text{aktiva celkem}}{\text{vlastní kapitál}}$$

Dopad IFRS 17: změna hodnoty, způsobená primárně změnou rozvahy (mění se aktiva i pasiva) i vlastního kapitálu

Ukazatele rentability 1/2

- Ukazují **výnosnost**, patří k nejsledovanějším ukazatelům

1. Rentabilita celkového vloženého kapitálu (return on assets = ROA)

$$ROA = \frac{\textit{zisk}}{\textit{celková aktiva}}$$

- Zisk:
 - EBIT – zisk před odečtením úroků a daní
 - EAT – zisk po zdanění nebo také čistý zisk
 - EBT – provozní zisk před zdaněním

Ukazatele rentability 2/2

2. Rentabilita vlastního kapitálu (return on equity – ROE)

$$ROE = \frac{\text{zisk po zdanění}}{\text{vlastní kapitál}} = \frac{\text{zisk po zdanění}}{\text{aktiva} - \text{závazky}}$$

- Na tento ukazatel soustředí pozornost akcionáři a potenciální investoři

**Dopad IFRS 17: změna hodnoty, způsobená primárně změnou rozvahy (mění se aktiva i pasiva) i vlastního kapitálu.
Ovlivněno také způsobem rozpouštění zisku během života smlouvy**

Zisk na akcii, dividenda na akcii

- Zisk na akcii** (EPS - earnings per share) je definován jako zisk připadající na jednu kmenovou akcii společnosti

$$\text{zisk na akcii} = \frac{\text{čistý zisk společnosti}}{\text{počet kmenových akcií společnosti}}$$

- Nejdůležitější ukazatel pro akcionáře organizace, který jasně indikuje finanční výsledky organizace. V čitateli ukazatele se pracuje s celkovým ziskem po zdanění a po výplatě dividend.

- Dividenda na akcii** (DPS – dividend per share) je celková částka dividend připsaných ke každé jednotlivé nesplacené akcii společnosti. Výpočet dividendy na akcii umožňuje investorovi určit, jaký příjem od společnosti obdrží na akcii.

$$\text{dividenda na akcii} = \frac{\text{dividendy za rok}}{\text{počet kmenových akcií}}$$

Dopad IFRS17: IFRS 17 ovlivňuje čistý zisk (a tedy i dividendy). Má tedy dopad i na tyto ukazatele

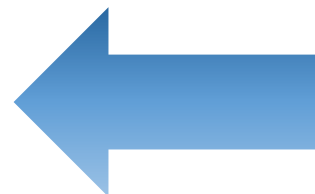
Ukazatele rentability pod IFRS 17

- Ukazatel ROA a ROE jako takové se nemění, změní se však jejich hodnota
- Jako jmenovatel lze použít vlastní kapitál či vlastní kapitál očištěný o OCI (pokud chceme očistit o volatilitu ekonomických předpokladů)
- Hlavní dopad má **odlišné rozpouštění zisku a ztrát** (pod IFRS 17 získáváme jinou hodnotu zisku po zdanění) – viz dále

	IFRS 4 / IAS 39	IFRS 17 / IFRS9	
Zasloužené pojistné	16 465	7 654	Výnos z pojistných smluv
			2 453 Očekávané pojistné plnění („claims expected“)
			567,6 Očekávané vynaložené náklady („expenses expected“)
			849,2 Rozpuštění DAC („DAC release“)
			19,8 Korekce na základě zkušenosti („experience adjustment“)
			1 201 Rozpuštění rizikové marže („RA release“)
			2 563 Rozpuštění servisní marže („CSM release“)
		-286	Výnosy nebo náklady ze zajistných smluv
		-5 722	Náklady na pojistné služby („insurance servise expenses“)
Vzniklé pojistné nároky	-11 803		3 758 Skutečně vyplacené pojistné plnění („claims incurred“)
Změna technických rezerv	2 000		867,9 Skutečné náklady („expenses incurred“)
			849,2 Rozpuštění DAC („DAC release“)
Akviziční a administrativní náklady	-4 208		189,2 Změny v závazcích ze vzniklých pojistných nároků („LIC change“)
			58,3 Ztráta z nevýhodných smluv („onerous contracts losses“)
		1 646	Výsledek služby poskytované na základě pojistných smluv („insurance service result“)
Výsledky z kapitálových investic	1 536	4 29	Výnosy z investic
		-2 303	Finanční výnosy nebo náklady z pojistného plnění
		1 994	Finanční výsledek
Ostatní příjmy a náklady	-1039,5	-468,6	Ostatní výnosy a náklady
Daň z příjmů	-565,4	-643,5	Daň z příjmů
Čistý výsledek hospodaření	2 198	2 528	Čistý výsledek hospodaření

Zisk před odečtením úroků a daní dle IFRS 17

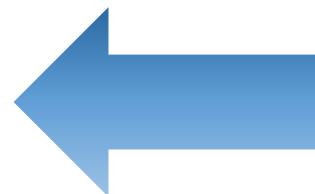
Výnos z pojistných smluv („insurance service revenue“)	
	Očekávané pojistné plnění („claims expected“)
	Očekávané vynaložené náklady („expenses expected“)
	Rozpuštění DAC („DAC release“)
	Korekce na základě zkušenosti („experience adjustment“)
	Rozpuštění rizikové marže („RA release“)
	Rozpuštění servisní marže („CSM release“)
Náklady na pojistné služby („insurance service expenses“)	
	Skutečně vyplacené pojistné plnění („claims incurred“)
	Skutečné náklady („expenses incurred“)
	Rozpuštění DAC („DAC release“)
	Změny v závazcích ze vzniklých pojistných nároků („LIC change“)
	Ztráta z nevýhodných smluv („onerous contracts losses“)

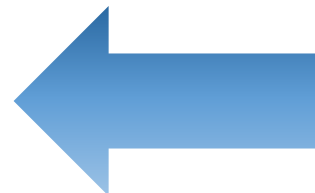
Očekávané výplaty namísto pojistného

Zisk před odečtením úroků a daní dle IFRS 17

Výnos z pojistných smluv („insurance service revenue“)	
	Očekávané pojistné plnění („claims expected“)
	Očekávané vynaložené náklady („expenses expected“)
	Rozpuštění DAC („DAC release“)
	Korekce na základě zkušenosti („experience adjustment“)
	Rozpuštění rizikové marže („RA release“)
	Rozpuštění servisní marže („CSM release“)
Náklady na pojistné služby („insurance service expenses“)	
	Skutečně vyplacené pojistné plnění („claims incurred“)
	Skutečné náklady („expenses incurred“)
	Rozpuštění DAC („DAC release“)
	Změny v závazcích ze vzniklých pojistných nároků („LIC change“)
	Ztráta z nevýhodných smluv („onerous contracts losses“)

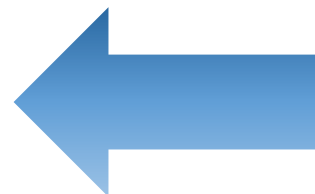
Očekávané výplaty namísto pojistného

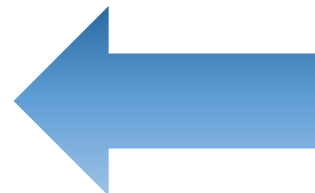
Rozpuštění CSM a RA

Zisk před odečtením úroků a daní dle IFRS 17

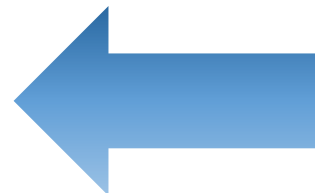
Výnos z pojistných smluv („insurance service revenue“)	
	Očekávané pojistné plnění („claims expected“)
	Očekávané vynaložené náklady („expenses expected“)
	Rozpuštění DAC („DAC release“)
	Korekce na základě zkušenosti („experience adjustment“)
	Rozpuštění rizikové marže („RA release“)
	Rozpuštění servisní marže („CSM release“)
Náklady na pojistné služby („insurance service expenses“)	
	Skutečně vyplacené pojistné plnění („claims incurred“)
	Skutečné náklady („expenses incurred“)
	Rozpuštění DAC („DAC release“)
	Změny v závazcích ze vzniklých pojistných nároků („LIC change“)
	Ztráta z nevýhodných smluv („onerous contracts losses“)

Očekávané výplaty namísto pojistného

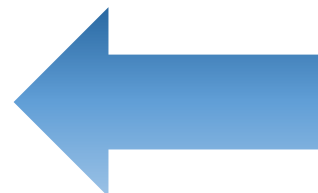
Rozpuštění CSM a RA

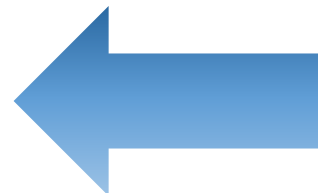
Skutečné výplaty

Zisk před odečtením úroků a daní dle IFRS 17

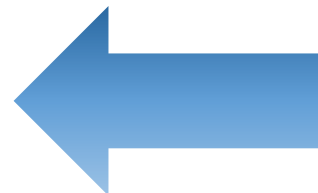
Výnos z pojistných smluv („insurance service revenue“)	
	Očekávané pojistné plnění („claims expected“)
	Očekávané vynaložené náklady („expenses expected“)
	Rozpuštění DAC („DAC release“)
	Korekce na základě zkušenosti („experience adjustment“)
	Rozpuštění rizikové marže („RA release“)
	Rozpuštění servisní marže („CSM release“)
Náklady na pojistné služby („insurance service expenses“)	
	Skutečně vyplacené pojistné plnění („claims incurred“)
	Skutečné náklady („expenses incurred“)
	Rozpuštění DAC („DAC release“)
	Změny v závazcích ze vzniklých pojistných nároků („LIC change“)
	Ztráta z nevýhodných smluv („onerous contracts losses“)

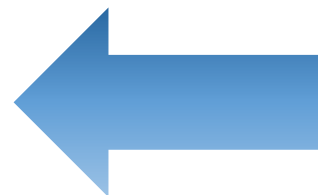
Očekávané výplaty namísto pojistného

Rozpuštění CSM a RA

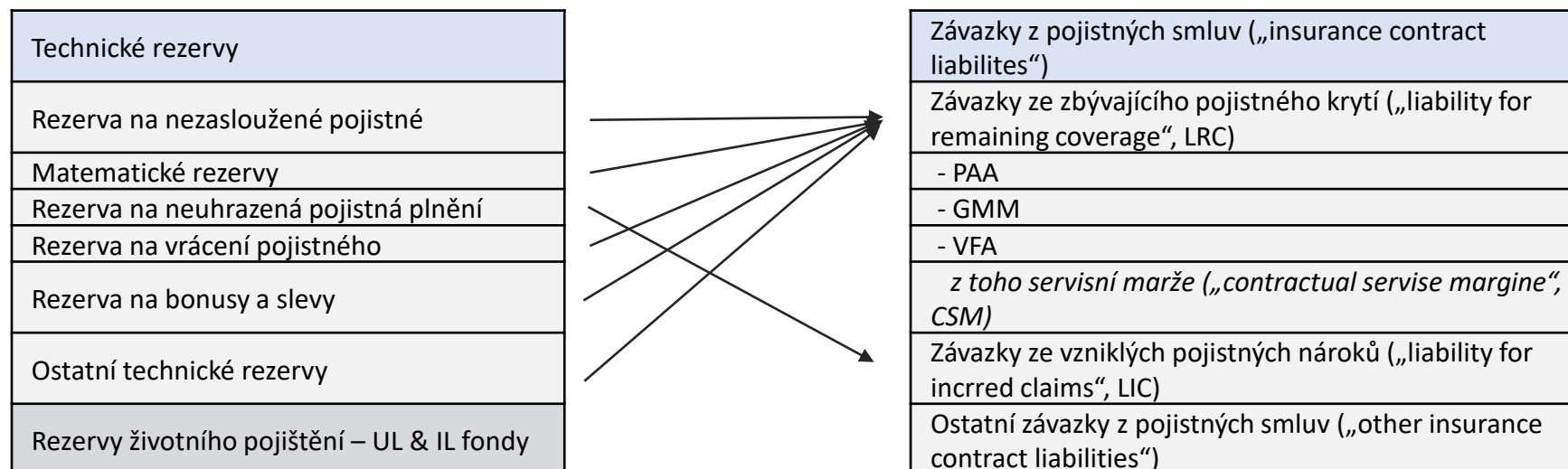
Skutečné výplaty

Celá ztráta rozpoznána okamžitě

Rezervy podle IFRS 17

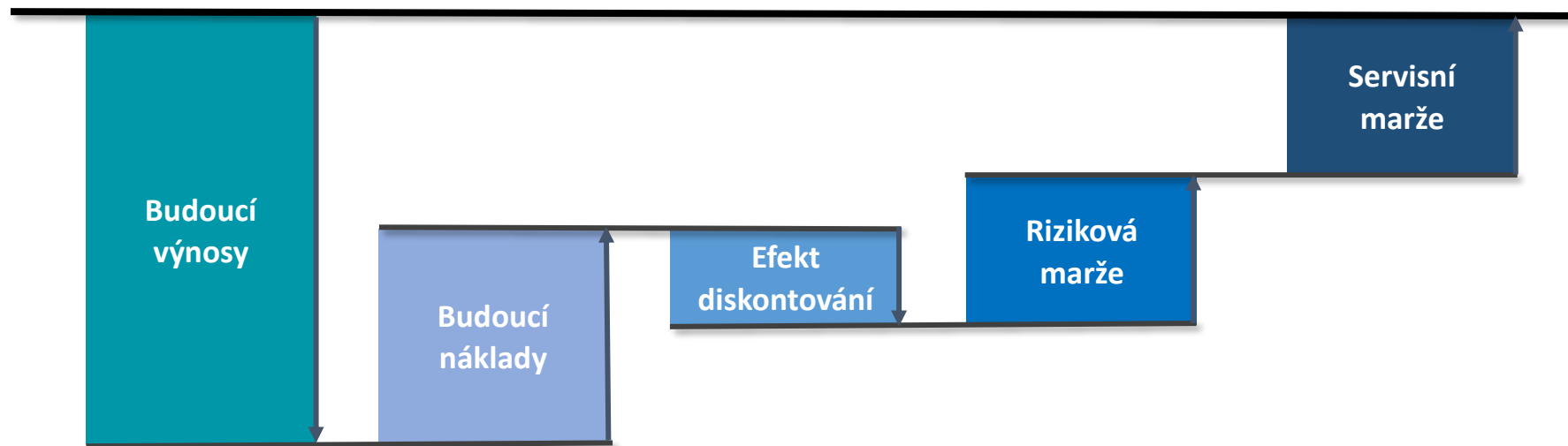
- Na rezervy je rovněž možné nahlížet jako na ukazatele
- Pod IFRS 17 nebudou rezervy prezentovány jako doposud
- Nově pouze LRC a LIC rezerva (LIC rezerva podobná současným škodním rezervám až na efekt diskontování)
- Rezervy upravené o pojistné pohledávky a závazky

Servisní marže 1/2

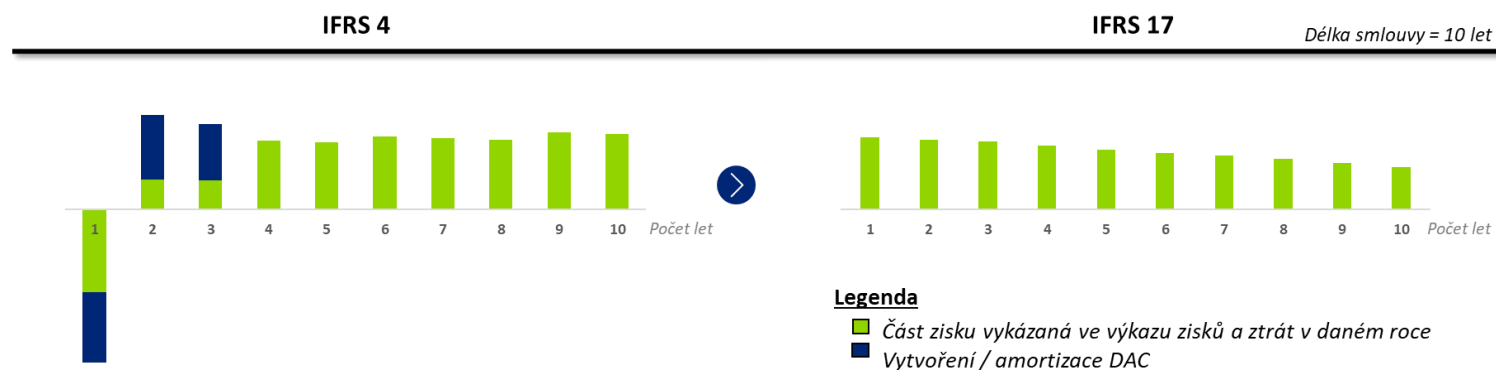
- Servisní marže (contractual service margin, CSM) je významnou položkou rozvahy. Její výše a vzor jejího rozpouštění lze považovat za jedny z **nejdůležitějších ukazatelů** v IFRS 17.
- CSM se používá v rámci metody GMM a VFA (a její výše se může lišit v závislosti na použité metodě). Počáteční hodnota CSM je určena hodnotou peněžních toků z plnění (fulfilment CFs):

$$CSM = -FCF = -(PVFCFs + RA)$$

Servisní marže 2/2

- CSM funguje jako uchovatel hodnoty a zpřehledňuje sledování růstu.
- Hodnota celkových zisků v průběhu života smlouvy je stejná
- Časový profil zisku se mění – uvolnění zisků je rovnoměrnější, časování a tím pádem současná hodnota je odlišná

- Pokud jsou uvolnění CSM – a tedy i zisky – v budoucích obdobích vysoké, nezaručuje to, že zůstanou vysoké a budou klesat, pokud ziskovost nového podniku nebude dobrá. To znamená, že pokud investoři a analytici upřednostňují udržitelný (a neklesající) tok dividend, vysoké zisky v blízké budoucnosti vytvořené pomocí určité „svobody designu“ podle IFRS 17 by mohly vyvolat nepříznivá očekávání, pokud uvolnění CSM nelze kompenzovat novými obchody.

Hodnota nového byznysu

- Hodnota nového obchodu se používá k **měření ziskovosti nového obchodu upsaného v určitém období**. Tato hodnota je pojišťovnami bedlivě sledována
- Je to současná hodnota všech budoucích zisků pro akcionáře měřená v době sepsání nové pojistné smlouvy.
- Běžně se také používá **marže hodnoty nového byznysu**. Marže VBN se vypočítá vydělením hodnoty nového obchodu ekvivalentem ročního pojistného nebo současnou hodnotou budoucího pojistného.

Hodnota nového byznysu

- Hodnota nového obchodu se používá k **měření ziskovosti nového obchodu upsaného v určitém období**. Tato hodnota je pojišťovny bedlivě sledována
- Je to současná hodnota všech budoucích zisků pro akcionáře měřená v době sepsání nové pojistné smlouvy.
- Běžně se také používá **marže hodnoty nového byznysu**. Marže VBN se vypočítá vydělením hodnoty nového obchodu ekvivalentem ročního pojistného nebo současnou hodnotou budoucího pojistného.
- **Pod IFRS 17** se jako vhodná metrika měření hodnoty nového byznysu nabízí **CSM při vzniku nového byznysu**. Rovněž lze definovat i marže nového byznysu jako

$$\text{marže NB} = \frac{\text{CSM v čase vzniku nového byznysu}}{\text{současná hodnota budoucího pojistného v čase vzniku NB}}$$

Hrubé předepsané pojistné a výnos z pojistných smluv pod IFRS 17

- Hrubé předepsané pojistné (GWP) — **celkové pojistné předepsané pojistitelem za určité období** před srážkami za zajištění
 - V rámci IFRS 17 finančních výkazů není GWP prezentováno
- Pod IFRS 17 bude GWP **nahrazeno výnosem z pojistných smluv** (insurance service revenue)
 - Mnoho pojistitelů bude však nadále GWP dobrovolně vykazovat jako metriku růstu
 - Použití výnosu z pojistných smluv místo GWP nicméně přináší výzvy, např. jak interpretovat snížení nebo zvýšení, jako vysvětlovat rozdíl mezi GWP a výnosu z pojistných smluv nebo jak měřit nový byznys

Škodní a kombinovaný poměr

- Škodní poměr (loss ratio) a kombinovaný poměr (combined ratio) se používají k **měření ziskovosti pojišťovny**. Škodní poměr měří celkové škody ve vztahu k celkovému zaslouženému pojistnému:

$$\text{škodní poměr} = \frac{\text{škody}}{\text{zasloužené pojistné}}$$

- Kombinovaný poměr měří vzniklé škody a výdaje ve vztahu k celkovému zaslouženému pojistnému.

$$\text{kombinovaný poměr} = \frac{\text{škody} + \text{náklady}}{\text{zasloužené pojistné}}$$

- Kombinovaný poměr se v současnosti používá pouze v neživotním pojištění
- IFRS 17 přináší možnost tento poměr zobecnit a používat tak šířeji

IFRS 17 „combined ratio“

- Nově lze zavést poměr

$$\text{IFRS 17 „combined ratio“} = \frac{\text{insurance service expenses}}{\text{insurance service revenue}}$$

- Takto definovaný ukazatel je možno **použít i pro životní pojištění a zajištění**
- Tento ukazatel může být nicméně značně ovlivněn alokací nákladů (attributable vs. non-attributable), pro kterou IFRS 17 nspecifikuje přesná pravidla. Zvýšení poměru non-attributable nákladů tak může vést ke snížení tohoto ukazatele, nicméně celkové náklady se samozřejmě nemění

Ukazatele založené na CSM

- **Podíl nového byznysu na budoucích ziscích** můžeme vyjádřit jako podíl CSM za nový byznys na opening balance hodnotě CSM:

$$\frac{CSM\ NB}{(CSM\ EOP + CSM\ NB)}$$

- Kde CSM NB je hodnota CSM v momentě prvotního uznání (initial recognition)
- CSM EOP je hodnota CSM na konci minulého období
- **Udržitelnost CSM** můžeme sledovat pomocí poměru CSM za nový byznys rozpuštění CSM za dané období:

$$\frac{CSM\ NB}{Release\ of\ CSM}$$

- Pokud je tento poměr větší než 1, znamená to, že CSM roste rychleji než ubývá

Praktické příklady

GMM – životní smlouva

Zadání

- Životní pojištění pro případ smrti, na 10 let (pro zjednodušení uzavřené k 1.1.), běžně placené pojistné
- Uvažováno pojistné, škody, počáteční i obnovovací provize, počáteční a administrativní náklady
- GMM metoda:
 - CSM v momentě prvotního uznání (initial recognition):

$$CSM = -FCF = -(PVFCF + RA)$$

Zadání

- Životní pojištění pro případ smrti, na 10 let (pro zjednodušení uzavřené k 1.1.), běžně placení pojistné
- Uvažováno pojistné, škody, počáteční i obnovovací provize, počáteční a administrativní náklady
- GMM metoda:
 - CSM v momentě prvotního uznání (initial recognition):

$$CSM = -FCF = -(PVFCF + RA)$$

- Jedna skupina smluv (GIC) – vybrané KPIs a jejich vývoj během 10 let
- Rozdíl v případě jednorázově placeného pojistného
- Vybrané KPIs na celém portfoliu (nové kohorty ve dvou dalších letech)

Hodnota nového byznysu v čase prvotního uznání

	VNB	CSM
<i>Hodnota NB</i>	904 853	711 383
<i>Marže NB</i>	20,99%	16,50%

- Rozdíl mezi VNB a CSM je roven hodnotě RA v čase prvotního uznání
- Neplatilo by, pokud by výpočet VNB zahrnoval také změny rezerv a DAC
 - Rozdíl by byl způsoben diskontováním změny rezerv a DAC, oproti diskontování finančních toků bez časového posunu

Hodnota nového byznysu v čase prvotního uznání

	VNB	CSM
<i>Hodnota NB</i>	904 853	711 383
<i>Marže NB</i>	20,99%	16,50%

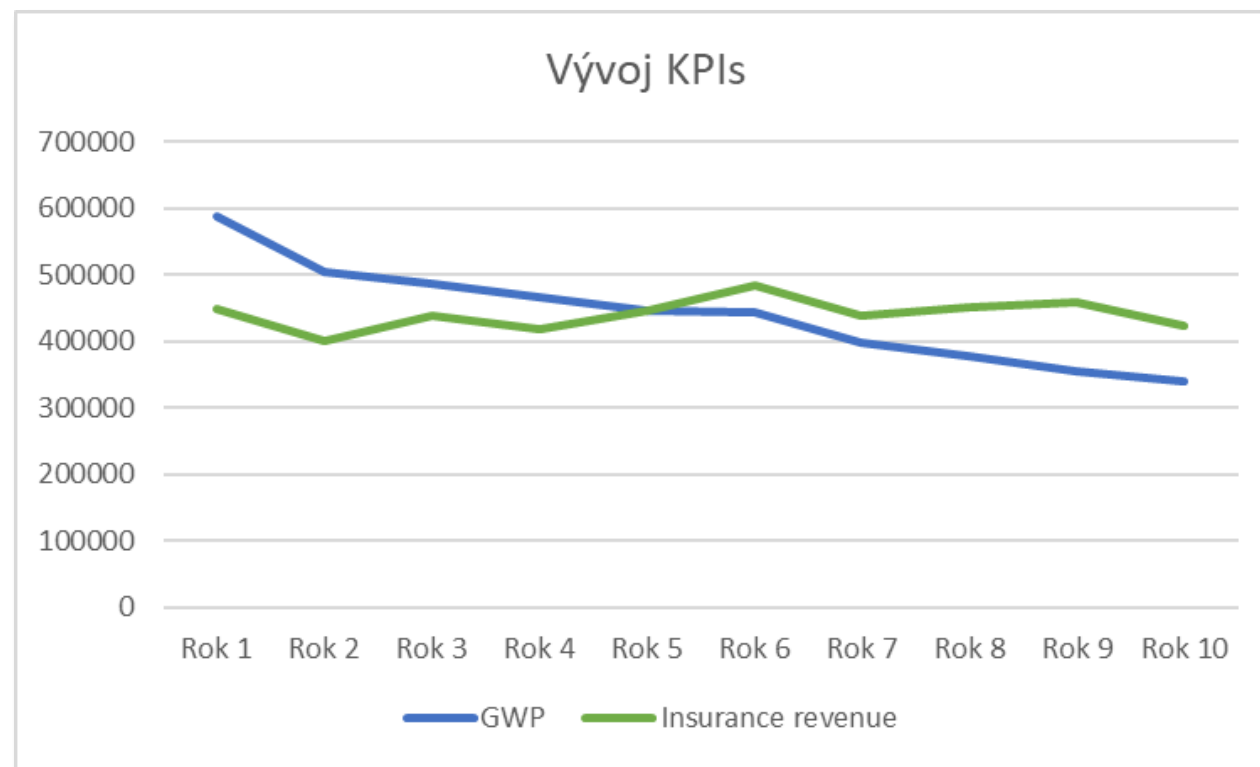
- Rozdíl mezi VNB a CSM je roven hodnotě RA v čase prvotního uznání
- Neplatilo by, pokud by výpočet VNB zahrnoval také změny rezerv a DAC
 - Rozdíl by byl způsoben diskontováním změny rezerv a DAC, oproti diskontování finančních toků bez časového posunu

Typ CFs	Současná hodnota
<i>Pojistné</i>	-4 310 562
<i>Škody</i>	2 418 377
<i>Akv. náklady</i>	69 893
<i>Admin. náklady</i>	235 122
<i>Akv. provize</i>	494 246
<i>Obn. provize</i>	188 070

CSM	PVFCFs	RA
711 383	-4 310 562	193 470

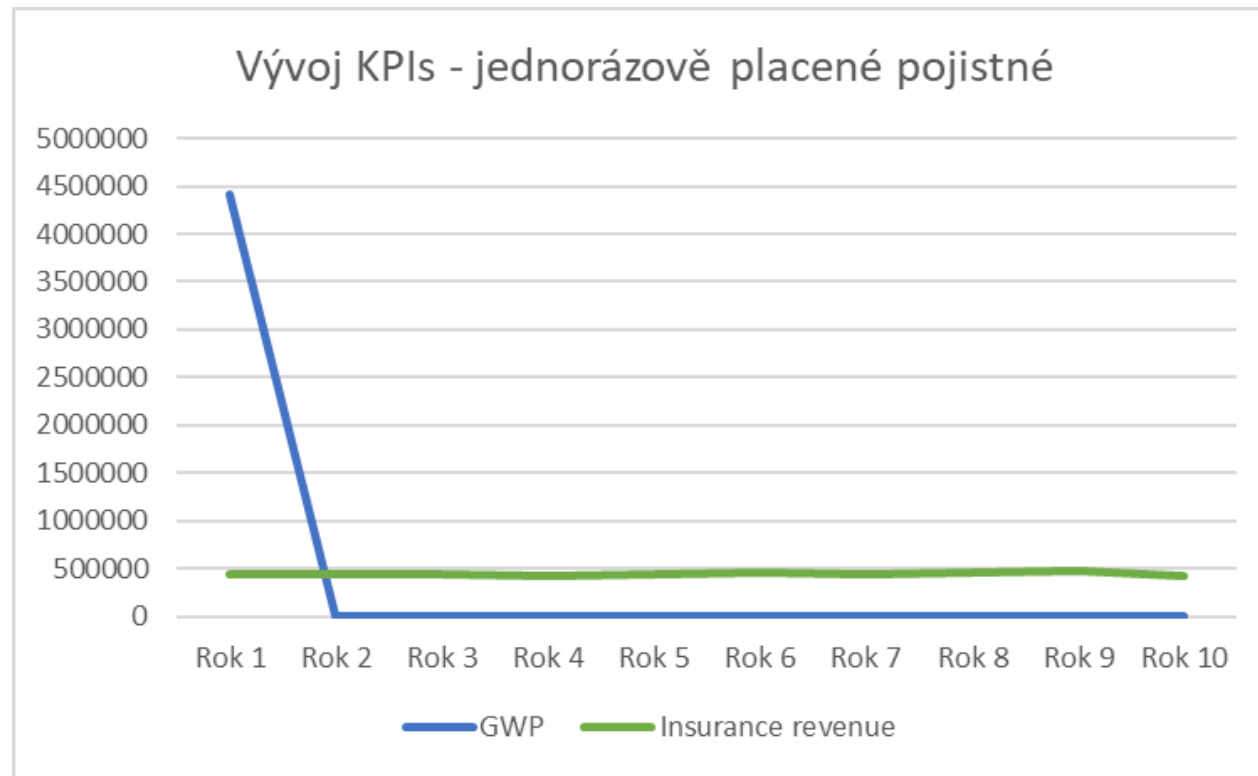
GWP vs. výnos z pojistných smluv

- Hrubé předepsané pojistné a výnos z pojistných smluv (insurance revenue) se za celé období rovnají
- Rozdíl je způsoben primárně tím, že pod IFSR 17 se revenue negeneruje na základě pojistného
- GWP nelze ovlivnit, kdežto vývoj insurance revenue jde do značné míry korigovat rozpouštěním CSM (pokud se díváme pouze na revenue, vliv má i rozpouštění amortizace nákladů)

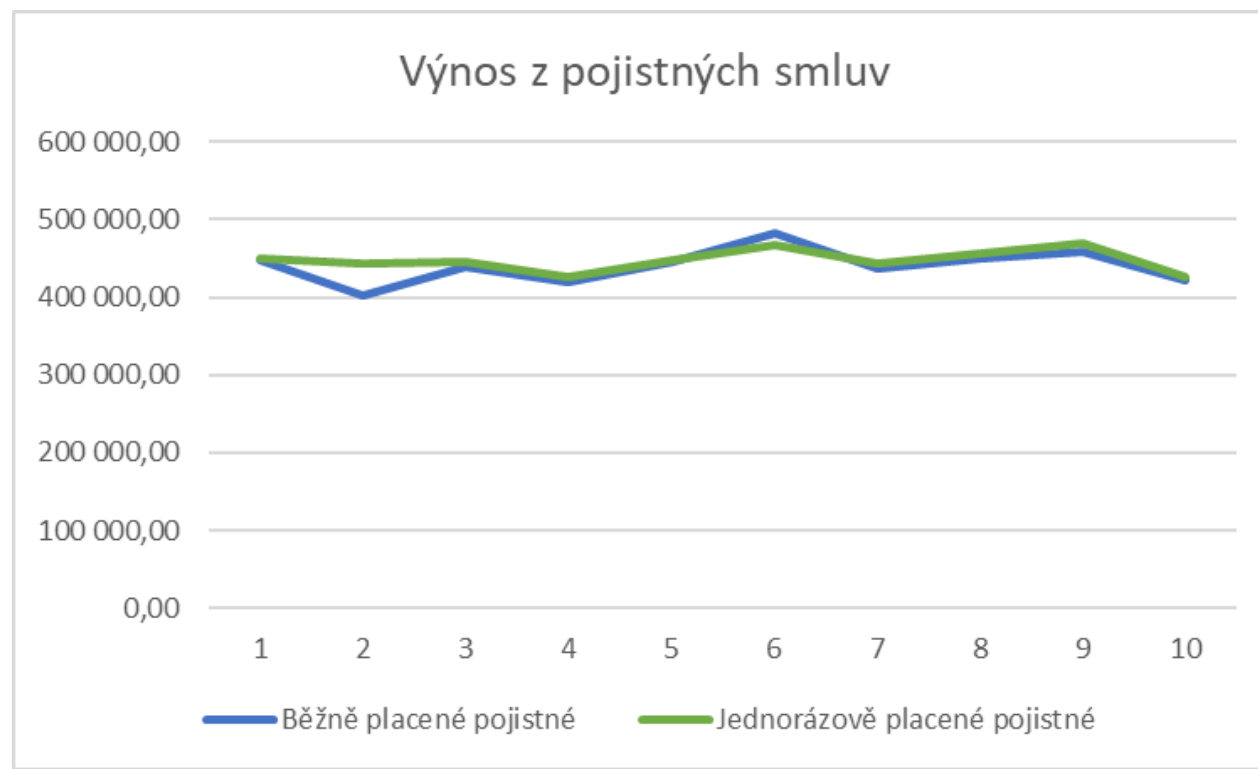
GWP vs. výnos z pojistných smluv v případě jednorázového pojistného

- V případě jednorázově placeného pojistného je rozdíl mezi ukazateli ještě výraznější
- Použití zaslouženého pojistného místo GWP by tento rozdíl zmírnilo
- Výnos z pojistných smluv dle IFRS 17 je nicméně i v případě jednorázového pojistného rozložen v čase

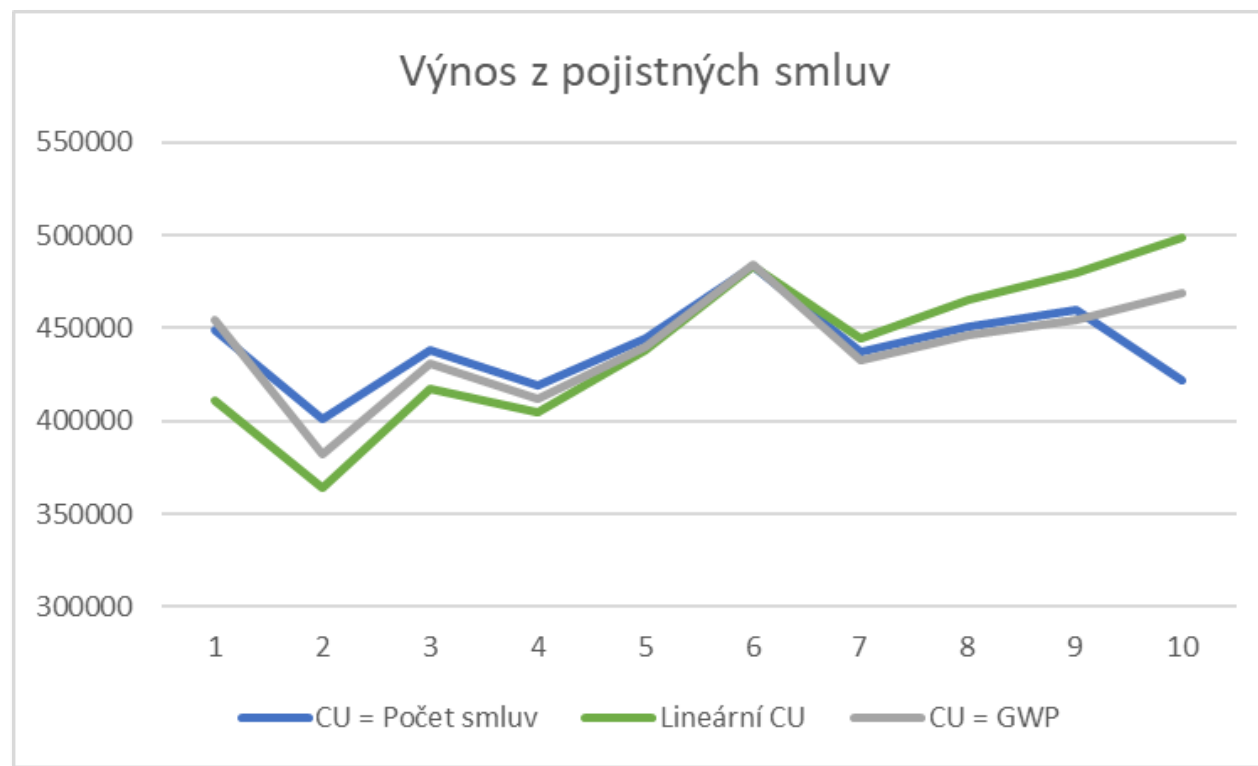
Výnos z pojistných smluv v případě běžně a jednorázově placeného pojistného

- Výnos z pojistných smluv se vyvíjí jen mírně odlišně
- Na většinu položek výnosu z pojistných smluv nemá rozdíl v placení pojistného dopad
- Výjimkou je experience adjustment na přijatém pojistném – ten se může projevit přímo jako samostatná položka ve výnosu z pojistných smluv projevit nebo se do výnosu z pojistných smluv dostane přes CSM (v takovém případě dopad jednoho roku ovlivňuje výši rozpuštěné CSM i v dalších letech)

Výnos z pojistných smluv v závislosti na coverage units

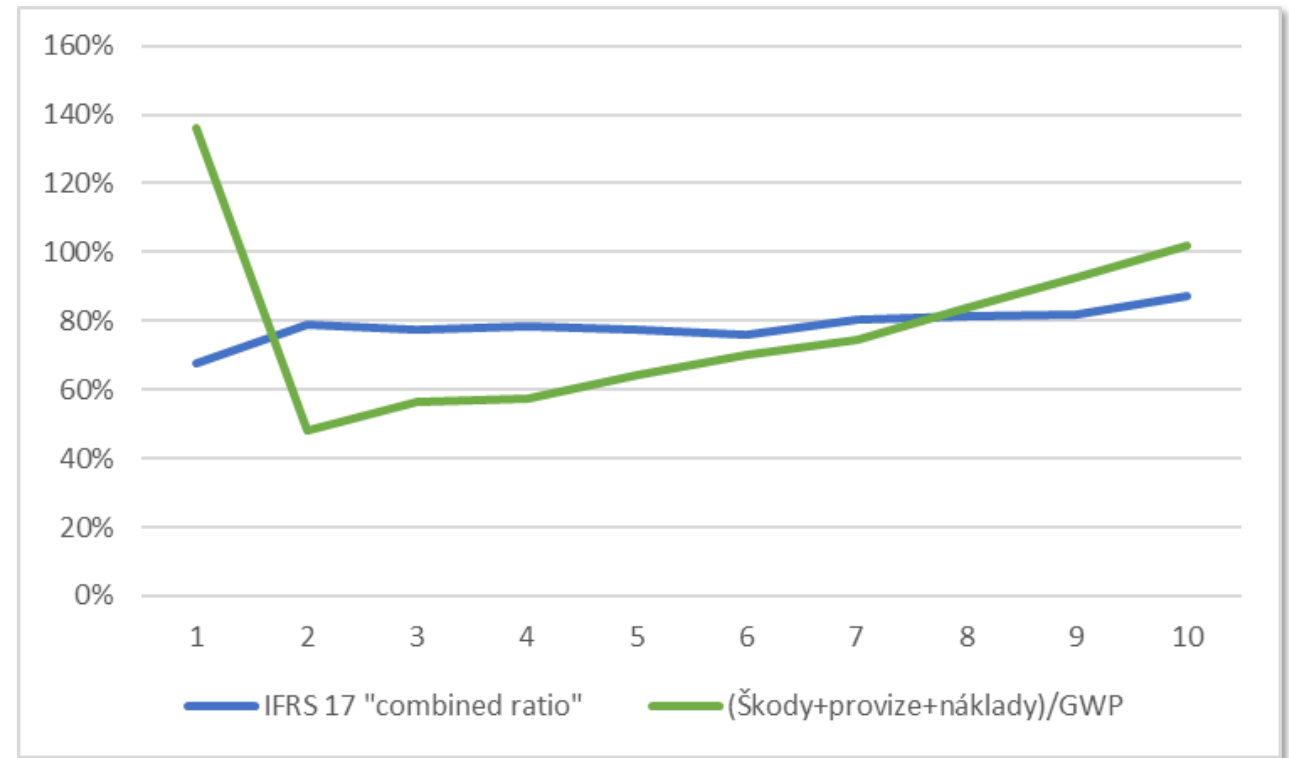
- Z položek insurance revenue se dá nejvíce ovlivnit rozpouštní CSM, které je závislé na coverage units (CU)
- IFRS 17 nepovoluje používat pro CU pojistné
- V rámci IFRS 17 ovlivňují CU rovněž amortizaci akvizičních nákladů. Výše této amortizace neovlivní celkový zisk/ztrátu daného období (stejný dopad by byl i na insurance expenses)

IFRS 17

“combined ratio”

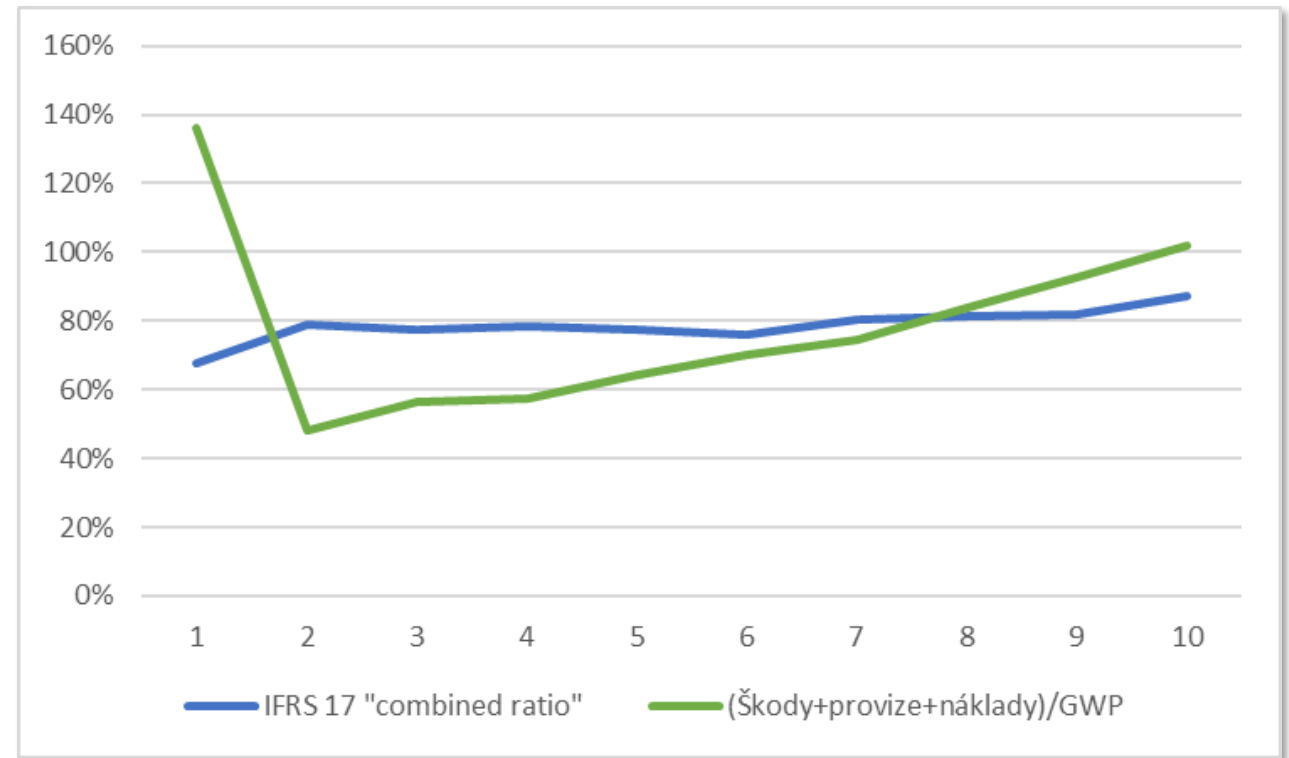
- Klasické combined ratio se v životním pojištění nepoužívá
- Poměr výnosů a nákladů může být užitečný

IFRS 17

“combined ratio”

- Klasické combined ratio se v životním pojištění nepoužívá
- Poměr výnosů a nákladů může být užitečný
- Můžeme se setkat s modifikací, která pracuje se současnými hodnotami v čase počátku smlouvy:
$$\frac{PV(\text{claims} + \text{commissions} + \text{costs})}{PV(\text{premium})}$$
- Pro zvolená data tento poměr vychází 79% (a kolem této hodnoty se rovněž pohybuje IFRS 17 „combined ratio“)

Nový byznys v dalších letech

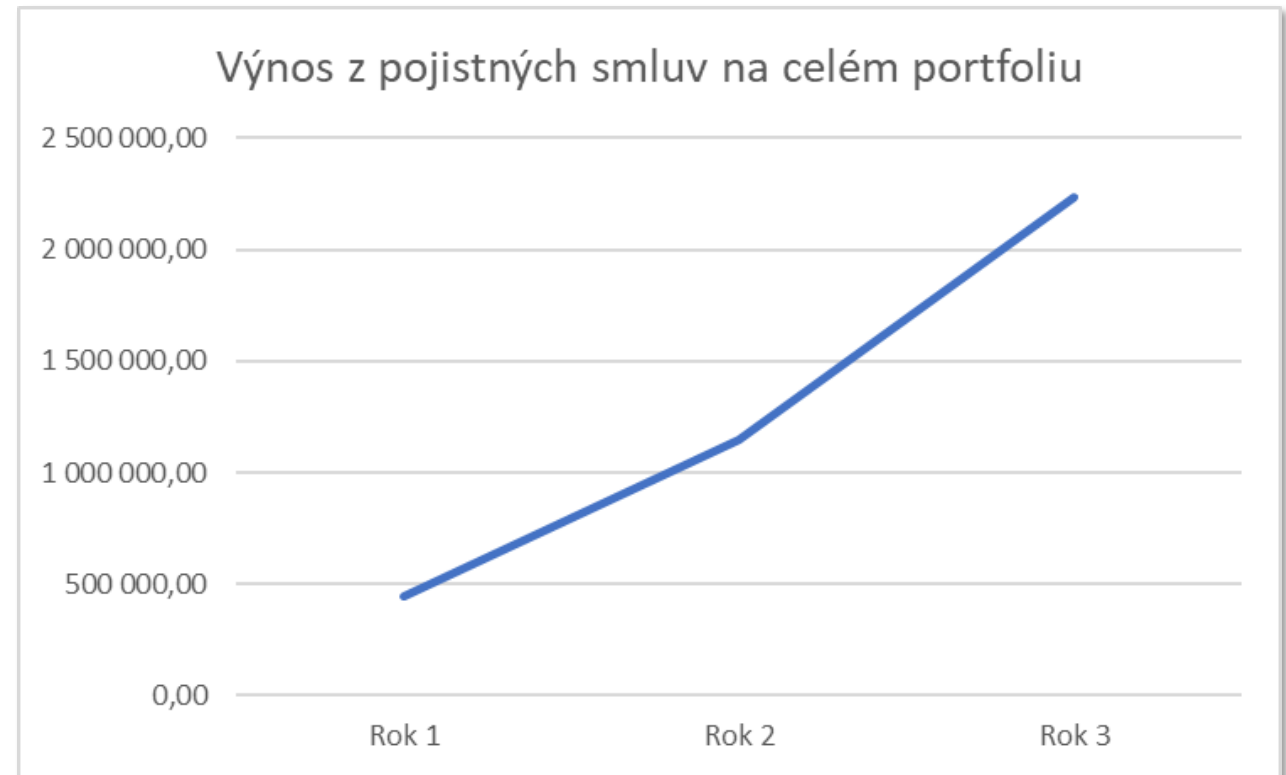
- Ve dvou dalších letech vzniká pokaždé jedna další kohorta
- Kromě hodnoty nového byznysu tak můžeme pozorovat i podíl nového byznysu na budoucích ziscích a udržitelnost CSM

	Rok 1	Rok 2	Rok 3
<i>VNB</i>	904 853	1 576 269	2 102 001
<i>VNB marže</i>	21%	21,5%	22%
<i>CSM NB</i>	711 383	1 245 374	1 676 367
<i>CSM NB marže</i>	16,5%	17%	17,7%
<i>Podíl CSM NB</i>	100%	66%	68%
<i>CSM udržitelnost</i>	754%	486%	523%

KPIs na celém portfoliu

- Představené KPIs můžeme sledovat i na celém portfoliu (všechny skupiny smluv dohromady)
- Výnos z pojistných smluv roste
- IFRS 17 „combined ratio“ je podobné hodnotám, pozorovaným pouze na první kohortě

	Rok 1	Rok 2	Rok 3
IFRS 17 „combined ratio“	67,8%	74,9%	68%

PAA – zajištná smlouva

Investiční komponenta a klouzavá provize

- IFRS 17 definuje **investiční komponentu** jako: *„The amounts that an insurance contract requires the entity to repay to a policyholder even if an insured event does not occur.“*
- Zároveň *„an entity separate from a host insurance contract an investment component if, and only if, that investment component is distinct.“*
- Investiční komponenta **není součástí výkazu zisku a ztrát.**

Investiční komponenta a klouzavá provize

- IFRS 17 definuje **investiční komponentu** jako: *„The amounts that an insurance contract requires the entity to repay to a policyholder even if an insured event does not occur.“*
- Zároveň *„an entity separate from a host insurance contract an investment component if, and only if, that investment component is distinct.“*
- Investiční komponenta **není součástí výkazu zisku a ztrát.**
- Jeden z případů, kdy se investiční komponenta v zajištění vyskytuje, je zajistná smlouva s **klouzavou provizí.**
- Klouzavá provize je procento pojistného placeného zajistitelem, které „klouže“ se skutečnými ztrátami, v rámci intervalu ohraničeného stanovenou minimální a maximální částkou. Klouzavou provizi nelze od zajistné smlouvy oddělit.

Zadání

- Zajistná smlouva se zajistným krytím 12 měsíců
- Na začátku období zajistné 1200
- Předpokládejme, že všechny částky jsou placeny okamžitě
- Klouzavá provize 20 % - 50 % pro škodní poměr 70 % - 40 %
- Část provize splatná se zajistným (35%)
- Tedy vždy je vráceno alespoň 50 % zajistného

Zadání

- Zajistná smlouva se zajistným krytím 12 měsíců
- Na začátku období zajistné 1200
- Předpokládejme, že všechny částky jsou placeny okamžitě
- Klouzavá provize 20 % - 50 % pro škodní poměr 70 % - 40 %
- Část provize splatná se zajistným (35%)
- Tedy vždy je vráceno alespoň 50 % zajistného

- Výnos ze zajistných smluv pro různé výše škod
- Hodnoty IFRS 17 „combined ratia“

Finanční toky pro různé výše škod

- Klouzavá provize 20 % - 50 % pro škodní poměr 70 % - 40 %
- Část provize splatná se zajistným (35%)

Škodní poměr	33,33%	37,50%	41,67%	45,83%	50,00%	54,17%	58,33%	62,50%	66,67%	70,83%	75,00%
Provize (%)	50,00%	50,00%	48,33%	44,17%	40,00%	35,83%	31,67%	27,50%	23,33%	20,00%	20,00%
Zajistné	-1 200	-1 200	-1 200	-1 200	-1 200	-1 200	-1 200	-1 200	-1 200	-1 200	-1 200
Provize	600	600	580	530	480	430	380	330	280	240	240
<i>Provize s platná s pojistným</i>	<i>420</i>	<i>420</i>	<i>420</i>	<i>420</i>	<i>420</i>	<i>420</i>	<i>420</i>	<i>420</i>	<i>420</i>	<i>420</i>	<i>420</i>
Úprava	180	180	160	110	60	10	-40	-90	-140	-180	-180
Škody	400	450	500	550	600	650	700	750	800	850	900

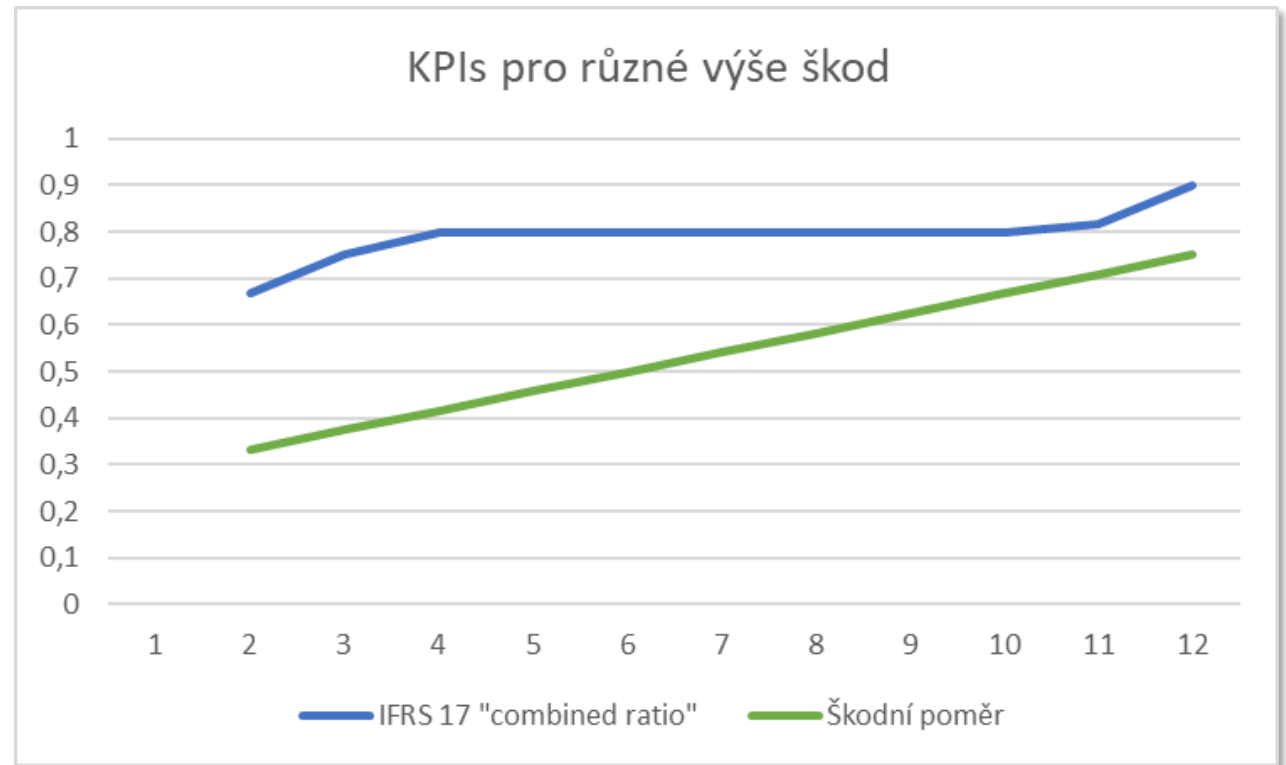
Výkaz zisku a ztrát

Income statement												
PAA výnos	-780	-780	-780	-780	-780	-780	-780	-780	-780	-780	-780	-780
Investiční komponenta	180	180	180	180	180	180	180	180	180	180	180	180
Výnos ze zajistných smluv	-600	-600	-600	-600	-600	-600	-600	-600	-600	-600	-600	-600
RI Škody	400	450	500	550	600	650	700	750	800	850	900	
RI Provize	180	180	160	110	60	10	-40	-90	-140	-180	-180	-180
Investiční komponenta	-180	-180	-180	-180	-180	-180	-180	-180	-180	-180	-180	-180
Náklady na zajistné smlouvy	400	450	480	480	480	480	480	480	480	480	490	540
Zajistný výsledek	-200	-150	-120	-120	-120	-120	-120	-120	-120	-120	-110	-60

- PAA výnos = zajistné + provize splatná se zajistným
- Investiční komponenta = - zajistné * 50 % - provize splatná se zajistným
- RI provize je dorovnání na reálnou provizi

Porovnání

- Kromě škodního poměru můžeme sledovat i IFRS 17 „combined ratio“
- To je konstantní, pokud se nacházíme uvnitř intervalu pro klouzavou provizi

Děkuji za pozornost.